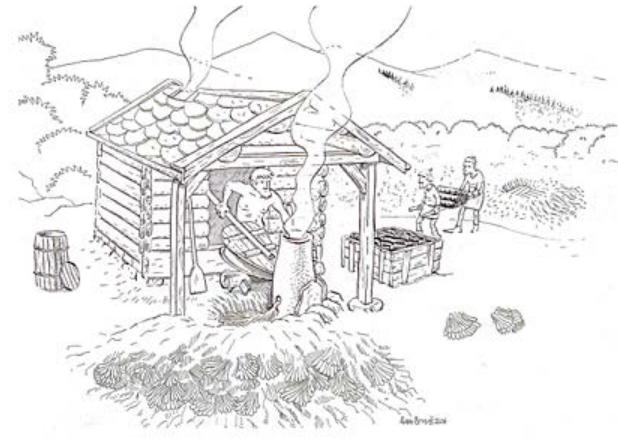
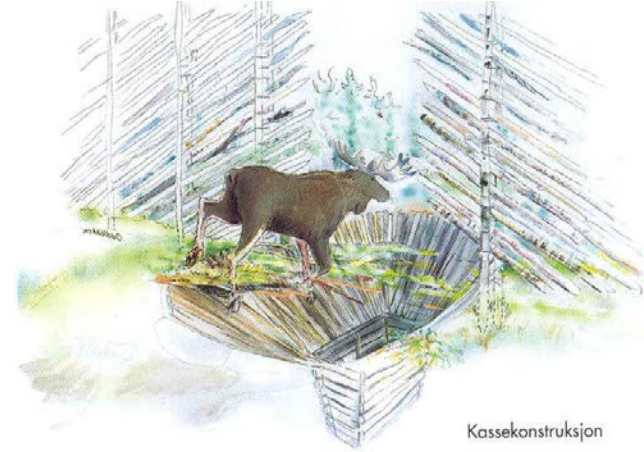

Arkeologi og markberedning

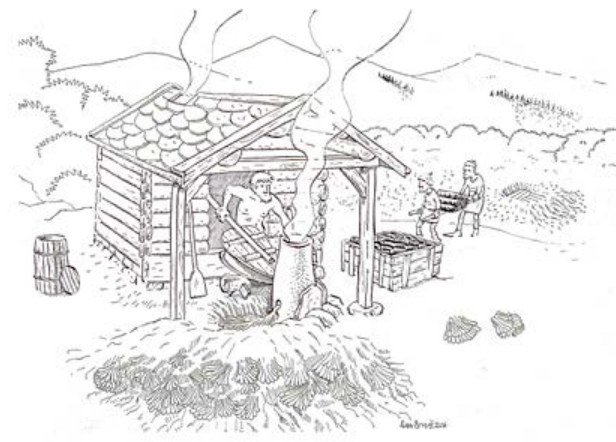
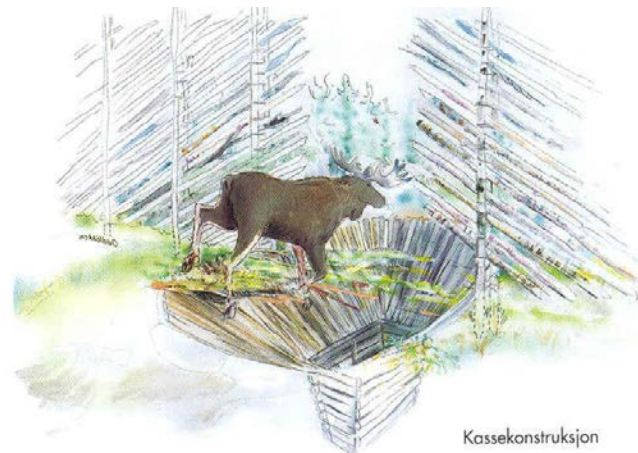
Hvilke risikoelementer ligger i markberedning
og hva gjør vi for å minimere risiko

Ressurser

Ressurser

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

Automatisk freda kulturminner

§ 3. Forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner.

Ingen må – uten at det er lovlig etter § 8 – sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje.

Er marken over et automatisk fredet kulturminne eller i et område som nevnt i § 6, tidligere nyttet til beite eller innmark, kan den fortsatt nyttes til disse formål hvis ikke vedkommende myndighet bestemmer noe annet. Uten tillatelse av vedkommende myndighet må det ikke foretas pløying og annet jordarbeid dypere enn tidligere.

Automatisk freda kulturminner

§ 9. *Undersøkelsesplikt m.v.*

Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltningsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd.

Kulturminner i utmark

- Noen kulturminner dekker små flater og er lette å ta hensyn til – er lite til hinder, så lenge man kjenner til dem

Kulturminner i utmark

- Noen dekker større flater og kan derfor få driftsmessige konsekvenser

Kulturminner i utmark

- Risiko?

Kulturminner i utmark - RØ

Lite tallmateriale å bygge på, men fra kulturminneregistreringen i Regionfelt Østlandet er det høstet noen erfaringer.

- Ca. 230 km²
- Ca. 3000 kulturminner hvorav ca. 2000 var automatisk fredet (stor andel av disse knyttet til jernvinna)
- Skader på kulturminnene ble registrert (men **ikke** skader kun i sikringssonen og tildekking med hogstavfall)

Kulturminner i utmark - RØ

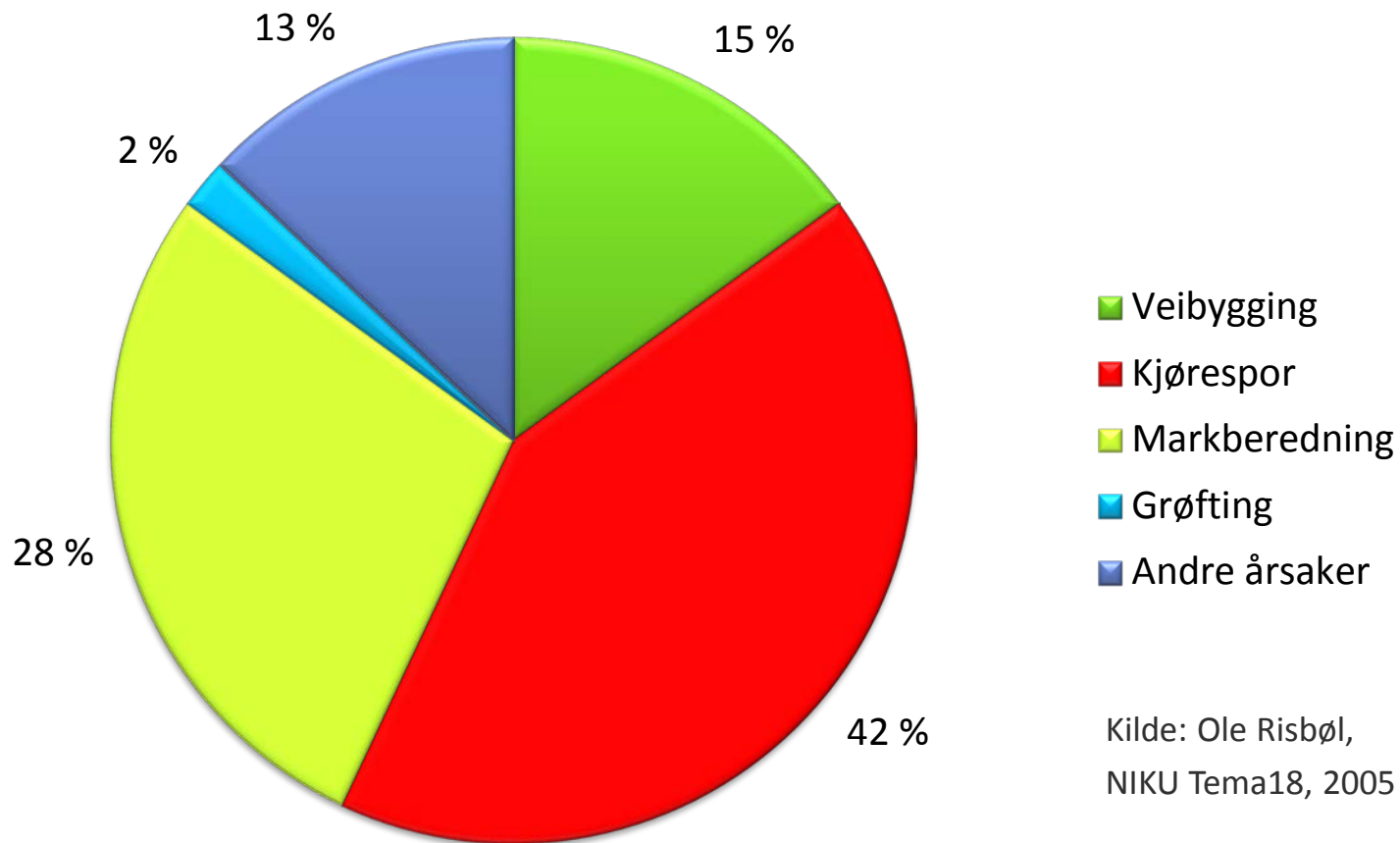
- Av kulturminnene som har med jernframstilling å gjøre (Jernvinneanlegget, kullgroper og røsteplasser) var 16% skadet.

Kulturminner i utmark - RØ

- Av kulturminnene som har med jernframstilling å gjøre (Jernvinneanlegget, kullgroper og røsteplasser) var 16% skadet.
- Skadene er påført i nyere tid.

Kulturminner i utmark - RØ

Skadeårsak kulturminner i RØ

Kilde: Ole Risbøl,
NIKU Tema18, 2005

Kulturminner i utmark

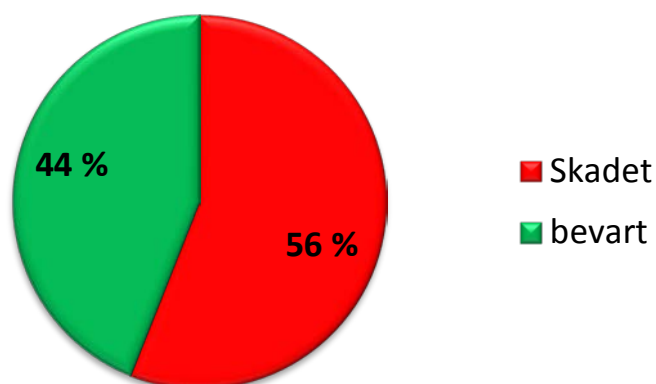
Sverige

- Undersøkelse fra 2007 utført av Skogstyrelsen og Riksantikvarieämbetet.
- Undersøker hogstflater og markberedde hogstflater
- Registrerte alle former for skade, inklusive tildekking med hogstavfall og skader innenfor sikringssonen

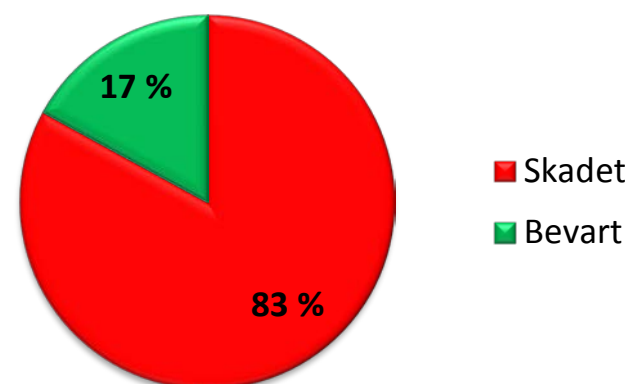
Kulturminner i utmark

Sverige

Kun hogst

Hogst og markberedning

Kilde: Rapport 9, 2007. Uppföljning av skador på fornlämningar i skogsmark

Kulturminner i utmark

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Når skogbrukets egne krav (PEFC) sier:

"I tillegg til å ta vare på automatisk fredete kulturminner, skal det også tas hensyn til andre verdifulle kulturminner"

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Når de nasjonale målene sier at tapet av kulturminner skal reduseres til 0,5% årlig innen 2020

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Manglende kunnskap

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Manglende kunnskap
 - om hvor kulturminnene er

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Manglende kunnskap
 - om hvor kulturminnene er
 - om kulturminner

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Manglende kunnskap
 - om hvor kulturminnene er
 - om kulturminner
 - om regelverk

Kulturminner i utmark

Hvorfor er det slik?

- Manglende kunnskap
 - om hvor kulturminnene er
 - om kulturminner
 - om regelverk
- Manglende konsekvenser?

Hva har blitt gjort?

MiS – Delprosjekt kulturminner

”Målsetningen med prosjektet er å utvikle metoder som kan bidra til å hindre at den enkelte skogbruker ødelegger kulturminner som følge av manglende registreringer, kunnskap om hvilke kulturminner som finnes, hvordan de ser ut og hvor de ligger”

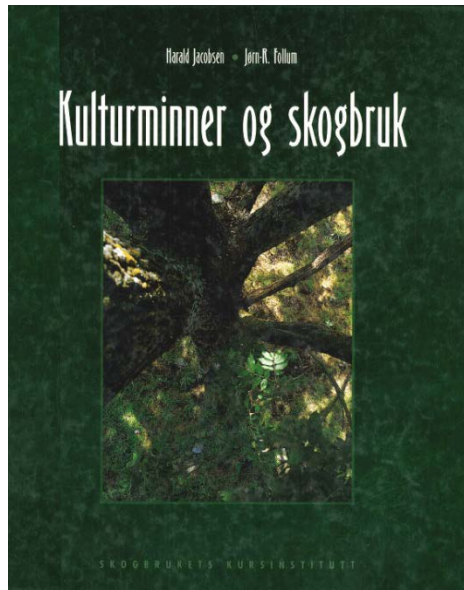

Hva har blitt gjort?

MiS – Delprosjekt kulturminner

Skogbruksplanleggerne var prosjektets primære målgruppe

Hva har blitt gjort?

1997

1999

2008

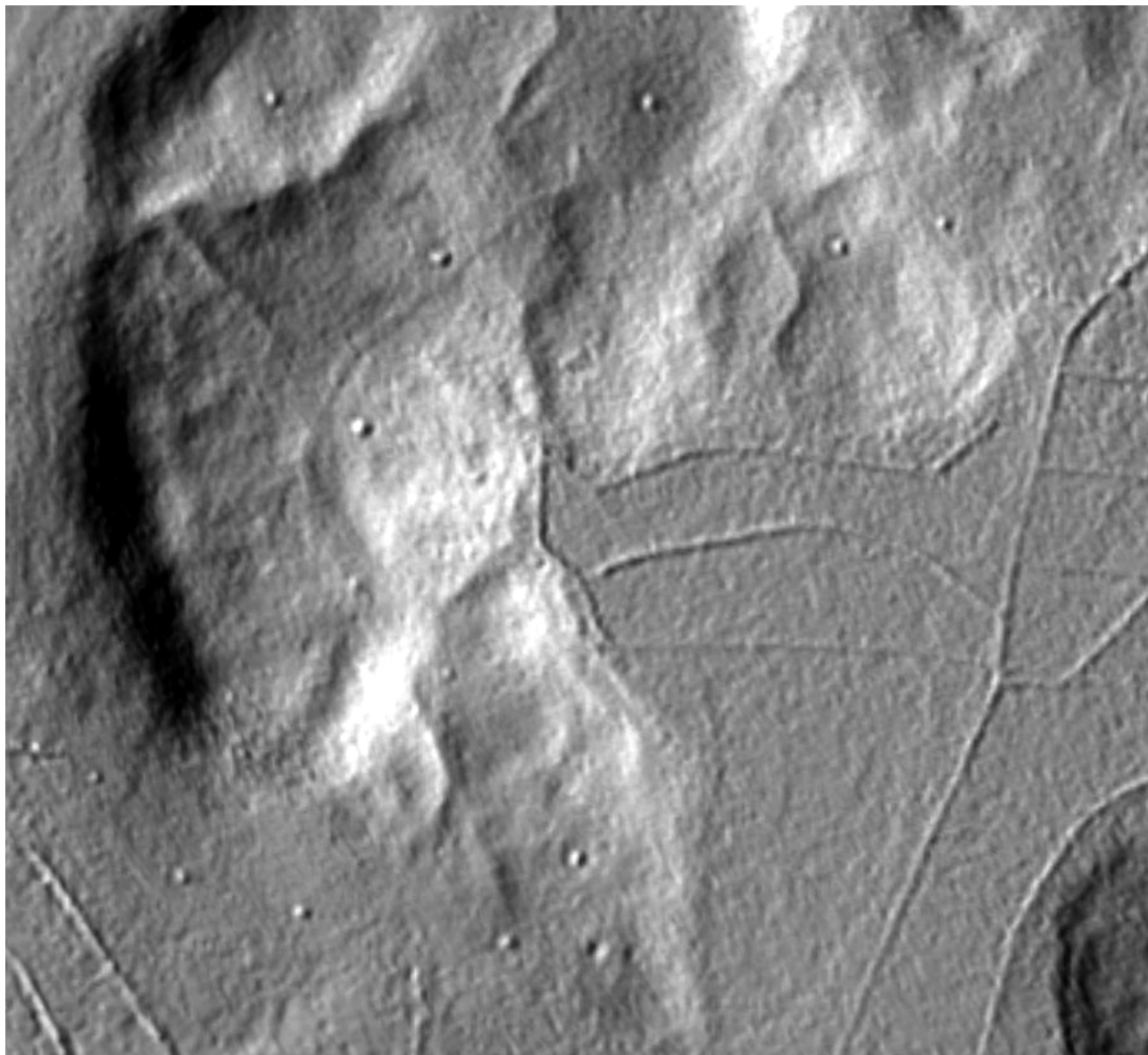

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

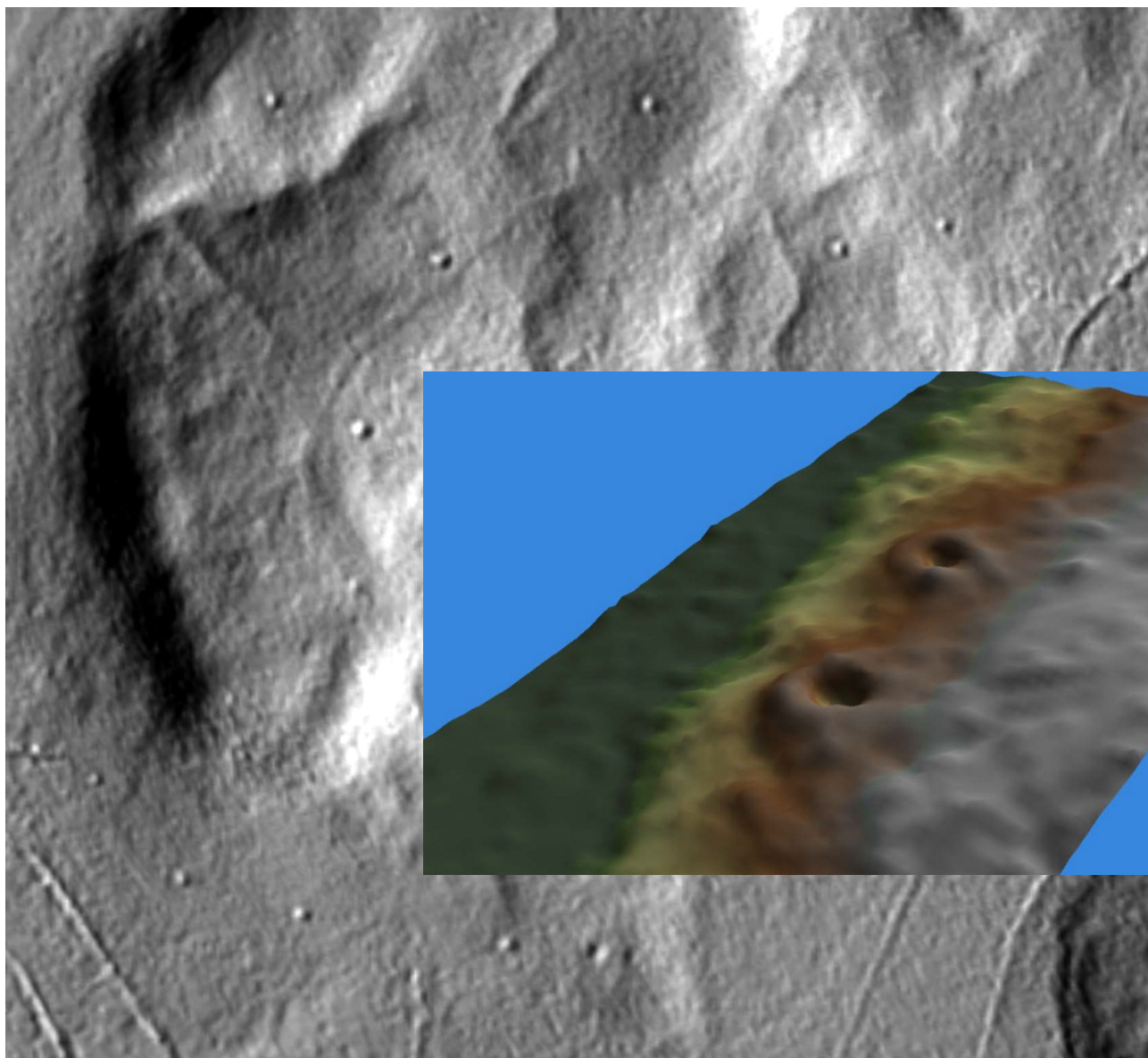
Hva gjør vi?

Ny metode for å påvise kulturminner
over store arealer:
Flybåren laserskanning

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

Hva gjør vi?

- Kulturminneforvaltningen må bli bedre på å kvalitetssikre de dataene som ligger i kulturminneregisteret "Askeladden"
- Kurs i Norsk PEFC Skogstandard inneholder tema kulturminner
- Ski har kurs om skogbruk og kulturminner

Hva gjør vi?

**KUNNSKAP
OG
ENGASJEMET**

Slutt

